

SmartWood
Practical conservation through certified forestry

Vieša Tauragės urėdijos 2004 m. miškų tvarkymo audito ataskaitos santrauka

Sertifikavimo kodas: SW-FM/COC-264
Sertifikavimo data: 2003 m. liepos 15 d.
Viešos santraukos data: 2005 m. sausio 28 d.

**Šis dokumentas buvo paruoštas, vadovaujantis Miškų Valdymo Tarybos (FSC) ir
SmartWood Programa.
Dokumento dalys negali būti publikuojamos atskirai.**

Sertifikuojanti organizacija:

SmartWood Program¹
c/o Rainforest Alliance
665 Broadway, 5th Floor
New York, New York 10012 U.S.A.
TEL: (212) 677-1900 FAX: (212) 677-2187
Email: info@smartwood.org
Internetinis puslapis: www.smartwood.org

¹ SmartWood programą pasauliniu mastu naudoja jos ne pelno siekiantys nariai iš SmartWood Tinklo. Rainforest Alliance ir tarptautinės nekomercinės gamtosauginės organizacijos vykdo šio Tinklo koordinavimą. Rainforest Alliance yra legaliai registruotas SmartWood sertifikavimo ženklo ir paveiklo savininkas. Bet koks SmartWood ženklo naudojimas turi būti suderintas su SmartWood vadovybe. SmartWood sertifikavimas naudojamas tik miškų tvarkymui ir netaikomas kitų produktų vertinimui (pvz. finansinė veikla investuotojams, produktų funkcijos ir kt.). SmartWood yra akredituotas Miškų Valdymo Tarybos (FSC) natūralaus miško tvarkymo, medžių plantacijų ir gamybos grandinės sertifikavimui.

1. VIEŠAI PRIEINAMOS INFORMACIJOS SANTRAUKA

1.1. Audito procesas

- A. Audito atlikimo metai:** 2004 metai
- B. Audito atlikimo datos:** 2004 metų rugsėjo 23 - 24 diena
- C. Auditą atliko grupė:** Peter Feilberg, audito grupės vadovas
Gediminas Brazaitis
Peter Sprang

D. Audito apžvalga:

23 dienos ryte audito grupės nariai susitiko su VMU direktoriumi ir direktoriaus pavaduotoju (kontaktinis asmuo sertifikavimo darbams). Trumpo įžanginio susitikimo metu buvo aptartas audito tikslas ir programa. Po įžanginio susitikimo, auditorių grupė apklausė reikiamus įstaigos darbuotojus ir patikrino dokumentus.

Po pietų audito grupė aplankė dvi girininkijas – Pagramančio ir Ringių. Kiekvienoje girininkijoje buvo aplankyta po keletą objektų miške. Audito grupė didžiausią dėmesį kreipė į vykstančius miško ruošos darbus (dėl lietaus buvo atliekamas tik tai medienos ištraukimas), kertines miško buveines, mikro-sausinimo sistemas ir kelių tiesimą.

Vakare audito grupė aptarė preliminarius rezultatus ir sulygino miško ruošos darbų sąrašą su kertinių miško buveinių sąrašu.

24 dienos rytą audito grupė praleido VMU centriniam ofise, papildomai apklausė dar keletą darbuotojų ir peržiūrėjo papildomus dokumentus. 11 val. ryto auditorių grupė pristatė rezultatus VMU darbuotojams.

E. Aplankytos vietos:

1. VMU centrinė administracija
Darbuotojų apklausa, dokumentų tikrinimas
2. Pagramančio girininkijos kontora
Darbuotojų apklausa, dokumentų tikrinimas
3. Pagramančio girininkija, 33-59 kvartalai; 2,9 ha
Rekreacinės paskirties objektas greta ežero su įrengtomis pavėsinėmis, ugniavietėmis, tilteliais ir miško takais.
4. Pagramančio girininkija, 34-37 kvartalai; 0,7 ha
Potencialios kertinės miško buveinės su mišriais medynais ir paukščių lizdaviete. Medis, kuriame yra lizdavietė pažymėtas raudona juosta.
5. Pagramančio girininkija, 34-6,7,8,14,15,21 kvartalai; 3,8 ha
Buvo atliktas plynas kirtimas, vyko medienos ištraukimas. Naudota netinkama kirtimo technika. Pažeista nedidelė dalis dirvožemio dangos. Mechanškai pažeista keletas

bioįvairovės medžių. Toleruojamas savaiminis atsiželdinimas. Mediena ištraukiama ištraukimo valksmais. Medvežė turėjo visą reikalingą įrangą.

6. Pagramančio girininkija, 36 kv. 12,13 skl.; 3,5 ha
Plyna kirtavietė, kurioje kauburėliais paruošta dirva želdinimui.
7. Pagramančio girininkija, 35 kv. 38 skl.; 4,8 ha
Baigti retinimo kirtimai, mediena neištraukta. Vidutinio amžiaus eglės.
8. Ringių girininkijos kontora
Darbuotojų apklausa, dokumentų tikrinimas
9. Ringių girininkija, 22 kv. 15 skl.; 6,9 ha
Šlapios miško kertinės buveinės palei upelį, su juodalksniais
10. Ringių girininkija, 15 kv. 3,4 skl.; 0,9 ha
Plyna kirtavietė, kurioje kauburėliais paruošta dirva želdinimui.
11. Ringių girininkija, 17 kvartalas;
Naujas kelias, nutiestas greta esamos sausinimo sistemos ir traktoriaus provėžos.
12. Ringių girininkija, 27 kv. 1,2,4,7,8,10,11 skl.; 7,9 ha
Vykstantis plynas kirtimas.
13. Ringių girininkija, 23 kv. 20 skl.; 2,5 ha
Plyna kirtavietė, kurioje atliktas mikro sausinimas ir dirva yra paruošta kauburėliais miško želdinimui. Atlikta 2004 m.
14. Ringių girininkija, 29 kv. 7,9,10,26,27 skl.; 8,4 ha
Plyna kirtavietė su mikro sausinimo sistema, įrengta 1999 m.
15. Ringių Girininkija, 29 kv. 24 skl.; 2,4 ha
Siejasi su 14 objektu. Neseniai įrengta mikro sausinimo sistema.
16. VMU dirbtuvės
Mašinų patikrinimas dėl tepalų išsiliejimo, atliekų tvarkymo procedūrų patikrinimas.

F. Apklausti darbuotojai:

Apklaustas asmuo	Pareigos/Organizacija
Paulius Martinavičius	Miškų urėdas
Antanas Gaudiešius	Urėdo pavaduotojas miškinkystei
Robertas Piečia	Urėdo pavaduotojas komercijai ir gamybai
Remigijus Daugalas	Miško naudojimo-miškotvarkos inžinierius
Palmyra Gylienė	Gamybos, darbų saugos ir civilinės saugos inžinierė
Juozas Montvila	Darbų vykdytojas, atsakingas už kelių priežiūrą
Saulius Auštrevičius	Miško apsaugos ir rekreacijos inžinierius
Zinaida Banziniene	Miško želdinimo ir miško apsaugos inžinierė
Gražina Strašinskiene	Realizacijos buhalterė
Žydrūnas Bagdonas	Inžinierius energetikas, profsąjungos vadovas

Žydrūnas Semoška	Pagramančio girininkijos girininkas
Edvardas Bielskis	Ringių girininkijos girininkas
Algis Balžiakas	Vyresnysis mechanikas
Remigija Barkauskienė	Vyriausioji buhalterė
Rūtenis Erčius	Medvežės vairuotojas

G. Peržiūrėta dokumentacija:

Surinkti dokumentai:

1. Direktoriaus įsakymas dėl VMU ribų žymėjimo
2. Direktoriaus įsakymas dėl technologinių kortelių pakeitimo
3. Rangovo technologinė kortelė
4. Girininkijos technologinė kortelė
5. Technologinės kortelės pavyzdys
6. Sėklų surinkimo ataskaita
7. Krūmų pasodintų 2004 metais sąrašas ir kiekis
8. Cheminių medžiagų mažinimo strategija
9. Cheminių medžiagų panaudojimas 2004 metais
10. Mokymai
11. Mokymų bei informacinių susirinkimų su rangovais protokolas
12. Mokymų planas
13. Mokymuose dalyvaujančių asmenų sąrašas
14. Mediena, parduota sertifikuotoms kompanijoms
15. Technikos ir kompiuterių pirkimo planas 2004 – 2007 metams
16. Straipsnis laikraštyje
17. Sausinimo projekto schema
18. Patvirtintų kertinių miško buveinių sąrašas
19. Kirtimų, atliktų 2004 metais, sąrašas
20. Sutartis dėl atliekų supirkimo
21. Atliekų pardavimo sąskaita.

Peržiūrėti dokumentai (nesurinkti)

22. Dviejų girininkijų technologinės kortelės
23. Dviejų girininkijų prieš kirtimą atliktos inventorizacijos duomenys (taškavimo lapai)
24. Žemėlapiai su kartinėmis buveinėmis ir kitomis saugomomis rūšimis
25. Nelaimingų atsitikimų žurnalas rangovams
26. Senas miškotvarkos projektas
27. Susitarimas dėl gamybos pagal naują miškotvarkos projektą

1.2 Bendrieji audito rezultatai ir išvados

VMU veikia vadovaudamasi Miškų valdymo tarybos (FSC) reikalavimais ir sėkmingai įvykdė daugumą nurodytų sertifikavimui būtinų sąlygų, kurias sertifikavimo grupė išskėlė pagrindinio įvertinimo metu.

Pagrindinio įvertinimo metu urėdijai buvo iškelta 19 sąlygų, iš jų penkiolika sąlygų sertifikavimo grupė galėjo pavadinti įvykdytomis; vienai dar reikia situaciją gerinančių veiksmų, o likusių trijų įvykdymo galutinis terminas yra daugiau nei vieni metai.

Laikotarpyje tarp pagrindinio įvertinimo ir audito urėdijoje neįvyko jokių esminių pasikeitimų. Prižiūrima teritorija ir organizacinė struktūra išliko nepakitę.

Auditorių grupė išklė tris naujus reikalavimus dėl poveikio aplinkai įvertinimo vykdant sausinimo sistemų ir kelių tiesimo projektavimo darbus taip pat tobulinant gamybos grandies įgyvendinimo procedūras.

Dėl blogų oro sąlygų buvo neįmanoma stebėti ir įvertinti medienos kirtimo miške. Tačiau, pokalbiai su darbuotojais ir dokumentų patikrinimas parodė, kad VMU daug kryptingai dirba siekiant pagerinti medžių kirtimo techniką ir veiklos atitikimą saugumo reikalavimams.

VMU informavo, kad po Lietuvos įstojimo į ES, daug kvalifikuotų darbininkų susirado geriau apmokamus darbus ES šalyse ir pažymėjo, kad surasti tinkamos kvalifikacijos darbuotojų yra vis sunkiau. Dabar VMU turi rungtis dėl darbuotojų ES darbo rinkoje, dėl to išlaidos darbo užmokesčiui greičiausiai išaugs.

Šiuo metu naujo miškotvarkos projekto rašymo darbai vyksta ir tikimasi, kad jis bus užbaigtas 2005 metų spalio mėnesį. Pagrindinio įvertinimo metu buvo iškelta ketvirta sąlyga, kurioje nurodyta užtikrinti, kad šis procesas atitiktų FSC principų ir kriterijų punktą 4.4, kuriame reikalaujama projekto viešo aptarimo, bei kad į procesą būtų įtrauktos suinteresuotos aplinkosauginės institucijos. VMU informavo, kad viešas konsultacinis susitikimas bus surengtas spalio mėnesį po miškotvarkos projekto užbaigimo. Sertifikavimo grupė paragino VMU surengti tokias diskusijas anksčiau, t.y. proceso eigoje, kai dar galima realiai įtakoti projektavimo procesą, kad iš esmės būtų įvykdyta 4 sąlyga.

Sertifikavimo grupė palygino visų miško ruošos darbų ir kertinių miško buveinių sąrašus. Audito grupė pastebėjo, kad keletu atvejų miško ruošos darbai buvo vykdomi sklypuose su kartinėmis miško buveinėmis. Tačiau, detalesnis tyrimas atskleidė, kad kartinė miško buveinė apėmė tikrai dalį sklypo, o sanitarinis kirtimas buvo atliktas už jos ribų. Pokalbiai su darbuotojais parodė, kad jie gerai žino apie esamas ir stengiasi atrasti naujas saugomas vertybes miške, pavyzdžiui, paukščių lizdus.

VMU padidino neplynų miško kirtimų plotą iki 10 procentų nuo viso pagrindinių kirtimų ploto. Papildomos teritorijos turėtų būti nustatytos naujo miškotvarkos projekto vykdymo metu. Sertifikavimo grupė ir VMU aptarė papildomas galimybes padidinti brandžių medynų teritorijos plotą kertamą neplynais kirtimais, kad būtų užtikrintas draugiškesnis gamtai miško tvarkymas. Dabartiniai Lietuvos įstatymai ir taisyklės kai kuriais atžvilgiais yra nesuderinti su miškininkystės priemonėmis, kurios yra artimesnės natūraliems gamtos procesams, tai taip pat apima ir reikalavimus dėl dirvos paruošimo, atstumų tarp plynų kirtimų ir minimalaus galutiniam kirtimui skirtų medžių amžiaus.

Sertifikavimo grupė išanalizavo VMU mikro sausinimo sistemų, susijusių su drėgnų vietų apželdinimu, įrengimo praktiką, norėdama įsitikinti, kad ji atitinka FSC principų ir kriterijų 6.3 punktą. Šis kriterijus draudžia įrengti naujas sausinimo sistemas. Audito grupė padarė išvadą, kad mikro sausinimo sistemų įrengimas teritorijose, kuriose jau veikia sausinimo sistemos, atitiks kriterijų, tuo tarpu mikro sausinimo įrengimas tuose plotuose, kurie nebuvo sausinti, bus laikomas neatitikimu. Vadovaujantis 6.1 punkto kriterijais, visais atvejais reikalingas aplinkosauginis poveikio aplinkai įvertinimas. Žr. KVR 01/04 ir KVR 03/04.

VMU miške pasodino 700 pocūgių, kurios buvo užsilikusios medelyne. Pagal FSC principų ir kriterijų 6.9 punktą, pocūgės yra priskiriamos egzotinėms rūšims, kurių negalima sodinti miške. Tačiau, sertifikavimo grupės manymu, palyginus su bendru pasodintų medelių skaičiumi, siekiančiu 1338000, šis kiekis yra nežymus (0,05 procento) ir todėl klausimas dėl naujos KVR nebuvo keliamas.

VMU nepardavė jokių medienos produktų kaip sertifikuotų dėl to, kad to nereikalavo klientai. VMU neįgyvendino procedūrų, užtikrinančių, kad į sertifikuotų produktų pardavimo sąskaitas faktūras ir medienos gabenimo dokumentus būtų įtraukta informacija apie produkto FSC sertifikavimo būklę ir VMU sertifikavimo kodas. 02/04 KVR buvo iškelti norint išspręsti šią problemą. KVR pakeis pagrindinio įvertinimo metu iškeltas 15 – 17 sąlygas.

1.3 Sąlygų ir koregavimo veiksmų reikalavimų (KVR) įvykdymas

A. Anksčiau iškeltų sąlygų ir KVR įvykdymo suvestinė

Sąlyga/KVR	Įvykdymas
1 sąlyga	Įvykdyta
2 sąlyga	Įvykdyta
3 sąlyga	Įvykdyta
4 sąlyga	Dar vykdoma – bus įvertinta, kai miškotvarkos projektas bus užbaigta.
5 sąlyga	Dar vykdoma – galutinis terminas - sekantis metinis auditas
6 sąlyga	Įvykdyta
7 sąlyga	Neįvykdyta – KVR 01/04
8 sąlyga	Įvykdyta
9 sąlyga	Įvykdyta
10 sąlyga	Įvykdyta
11 sąlyga	Įvykdyta
12 sąlyga	Įvykdyta
13 sąlyga	Įvykdyta
14 sąlyga	Įvykdyta
15 sąlyga	Įvykdyta – žr.KVR 02/04
16 sąlyga	Įvykdyta – žr. KVR 02/04
17 sąlyga	Įvykdyta
18 sąlyga	Įvykdyta
19 sąlyga	Dar vykdoma- bus įvertinta 2006 metais

B. Nauji KVR, iškelti šio audito metu

KVR 01/04: per tris mėnesius VMU turi sukurti procedūras, kurios užtikrintų, kad ekologiniai ir aplinkosauginiai aspektai būtų įvertinti vykdant esminius kelių atnaujinimo/tiesimo ir pagrindinių sausinimo (taip pat ir mikro sausinimo) sistemų rekonstrukcijos projektavimo darbus. Atliekant įvertinimą, ekologijos ekspertas turi apsilankyti natūroje; įvertinimas turi būti raštiškai dokumentuotas. (FSC principų ir kriterijų 6.1 punktas).

KVR 02/04: per tris mėnesius VMU turi įgyvendinti priemones, ženklinant sertifikuotus produktus sąskaitose faktūrose ir medienos gabenimo dokumentuose, taip pat pateikiant informaciją, kad produktas sertifikuotas FSC ir VMU sertifikavimo kodą. Tiksliai miškų ūkinės veiklos produktai turi būti parduodami kaip sertifikuoti. Nelegaliai nukirsta ir konfiskuota mediena negali būti parduodama kaip sertifikuota, taip pat kaip ir medelyno produkcija, kuri išauginta iš sėklų, surinktų ne FSC sertifikuotuose miškuose (FSC principų ir kriterijų 8.3 punktas).

KVR 03/04: VMU turi nedelsiant užtikrinti, kad mikro sausinimo sistemos nebūtų įrengiamos teritorijose, kuriose nėra įrengtų sausinimo sistemų, bei kad nebūtų įrengiamos naujos sausinimo sistemos.